

Afdeling	: OCSW - Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	B&W-voorstel: DJ-2636227
Naam opsteller voorstel	: Saskia Doek S.Doek@weert.nl, 0495-575487	Zaaknummer: 2636101
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Plan van aanpak Sociale ontwikkelstrategie Weert.

Voorstel

1. In te stemmen met het plan van aanpak Sociale ontwikkelstrategie Weert;
2. Voor aankoop, ontsluiting en visualisatie van data een bedrag van maximaal € 10.000,- beschikbaar te stellen, ten laste van het budget implementatie strategische visie.

Inleiding

Weert is in beweging. De samenleving verandert en de ondersteuningsvraag stijgt. Tegelijkertijd worden we in het sociaal domein met flinke arbeidsmarkttekort en afnemende inkomsten geconfronteerd. De groei van Weert als stad versterkt dit. Het aantal inwoners neemt de komende jaren flink toe (4.650 woningen erbij tot 2040). Dat heeft impact, op de huizenmarkt, op de bereikbaarheid, maar ook op de maatschappelijke voorzieningen én op het samenleven in wijken en dorpen. Hoe zorgen we ervoor dat ons sociale weefsel sterk blijft en dat iedereen kan (blijven) meedoen in de samenleving? We willen 'groeien vanuit eigenheid', wat betekent dat voor het sociaal domein? De toenemende druk vraagt om richting en keuzes. Om in deze snel veranderende wereld met verschillende snelheden van groei en complexiteit aan transformaties te komen tot een toekomstbestendig en houdbaar sociaal domein is er behoefte aan een duidelijk handelingsperspectief. Een samenhangende kijk op welzijn, zorg, ondersteuning, leefbaarheid en naar elkaar omkijken, waarbij balans gevonden wordt tussen groei en welzijn en die richting geeft aan wat ons tot 2040 te doen staat.

Doel(en)

Met de sociale ontwikkelstrategie willen we bereiken dat er op basis van bestaande informatie inzicht ontstaat op de samenhang in het sociaal domein en op de verbanden met het ruimtelijke domein. De sociale ontwikkelstrategie maakt de gemeentelijke doelen voor het sociaal domein concreet, brengt de uitdagingen voor de toekomst in beeld, geeft inzicht in de sociale ruimteclaim en geeft een (integraal) handelingsperspectief voor de komende jaren.

Resultaten

De sociale ontwikkelstrategie wordt opgesteld langs 3 sporen:

1. Opstellen van de sociale staat van Weert tegen de achtergrond van een aantal trendmatige ontwikkelingen. Vooral om een feitelijk beeld te schetsen van hoe het staat met de realisatie van de strategische waarden en de beoogde maatschappelijke effecten, die relevant zijn voor het sociale domein in het bijzonder. Daarbij ook een doorkijk naar de groeiambitie: wat is de impact van de groeiambitie op het sociale weefsel?

In te vullen door het B&W secretariaat:

- ☐ Akkoord
☒ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
☐ Anders, nl.:

- ☐ Niet akkoord
☐ Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 25-02-2025

Nummer: 3

De secretaris

2. **Beleidsanalyse:** wat is de positie van de gemeente in het sociaal domein? Voor welke vraagstukken sta je als gemeente aan de lat? Wat kun je doen? Wat is de eigen beleidsruimte en in hoeverre ben je doorgeefluik van het beleid van andere overheden, het rijk in het bijzonder? In hoeverre wordt de effectiviteit van je beleid bevorderd c.q. verminderd door externe factoren? Welk beleid voer je op dit moment? Met wie? Welke afspraken zijn gemaakt? Wat zijn de resultaten?
3. **Confrontatie** van de uitkomsten ad 1 en 2 met elkaar gegeven de geformuleerde strategische doelen en beoogde maatschappelijke effecten. Daarbij stellen we onszelf de volgende vragen: hebben we voldoende focus, welke uitdagingen liggen er, wat zijn primaire thema's? Hoe verbinden we deze met het ruimtelijk domein (met name op thema's voorzieningen, gezonde leefomgeving, iedereen doet mee: wat is de sociale ruimteclaim voor de ruimtelijke ontwikkelstrategie)? Hoe werkt de groeiambitie door in het sociaal domein? Hoe stellen we prioriteiten? Welke rol hebben we als gemeente bij bepaalde thema's?

Zie bijgevoegd Plan van aanpak Sociale ontwikkelingsstrategie en de nadere uitwerking daarvan.

Activiteiten

De sociale ontwikkelstrategie wordt door de ambtelijke organisatie participatief opgesteld binnen de bestaande beleidskaders en voorgelegd aan het college en raad.

Argumenten

1.1 Met de sociale ontwikkelstrategie brengen we focus aan in het sociaal domein.

Het sociaal domein is omvangrijk en de gestelde doelen in het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027 zijn hoogover. Er is behoefte aan meer focus: hoe vertalen we de trends en ontwikkelingen in het sociaal domein naar de lokale situatie. Wat gaan we concreet doen de komende jaren, mede gelet op de groeiambitie die is vastgelegd in de Omgevingsvisie.

2.1 Mogelijk is een budget nodig voor de dataverzameling, -ontsluiting en/of visualisatie

Onderdeel van het opstellen van de sociale ontwikkelstrategie is het verzamelen van relevante data. Op dit moment is onbekend welke data al verzameld wordt door de diverse collega's en of dit een compleet beeld geeft. Mogelijk moet data worden aangekocht. Ook voor de ontsluiting van data en/of de visualisatie van data is mogelijk budget nodig. Op dit moment is nog niet in te schatten in hoeverre het Data Impact Team in deze behoeften kan voorzien.

Kantttekeningen en risico's

De Sociale ontwikkelstrategie wordt opgesteld vanuit bestaande kaders.

De Sociale ontwikkelstrategie gaat niet om nieuwe kaders stellen maar om een koers uitstippelen voor het sociaal domein in het licht van de ontwikkelingen die op ons afkomen. Dit in tegenstelling tot de Ruimtelijke ontwikkelstrategie, waarmee wel nieuwe kaders zijn bepaald.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Voor aankoop, ontsluiting en visualisatie van data en eventueel nader onderzoek is een bedrag van maximaal € 10.000,- nodig. De daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van welke data en personele capaciteit intern beschikbaar is. Het bedrag tot een maximum van € 10.000,- wordt ten laste gebracht van het beschikbare budget 2025 voor implementatie strategische visie (50420/43800/3034).

Er zijn geen personele en juridische gevolgen.

Overleg gevoerd met

Intern: Daniël Timmermans (directeur), Trudy Janssen (hoofd OCSW), Patricia Vos (BC Fin), Mia Aerdt (BC Fin), Selma van Mensvoort (hoofd R&E), Nancy Peeters-Ras (hoofd WIZ), Roy Thijssen (strategisch adviseur Ruimte), Bas Hessing (concernstrateeg), Arlette Beekmans (Data Impact Team).

Extern: niet van toepassing.

Participatie

Onderdeel van het plan van aanpak is een factor C-analyse. Op basis van deze analyse wordt een participatieplan opgesteld voor relevante partners en medewerkers. De raad wordt meegenomen door middel van twee informatiebijeenkomsten.

Communicatie

De raad wordt over dit voorstel geïnformeerd via de TILS-lijst.

Planning

In het plan van aanpak is een gedetailleerde planning opgenomen. De sociale ontwikkelstrategie wordt opgeleverd op 1 december 2025 en aan college en raad voorgelegd.

Evaluatie

Het projectresultaat wordt aan het college en raad aangeboden.

Bijlage(n)

1. Plan van aanpak Sociale ontwikkelstrategie Weert;
2. Nadere uitwerking van het plan van aanpak Sociale ontwikkelstrategie Weert.

PLAN VAN AANPAK

VS 20250217

Sociale ontwikkelstrategie Weert

Aanleiding

Weert is in beweging. De samenleving verandert en de ondersteuningsvraag stijgt. Tegelijkertijd worden we in het sociaal domein met flinke arbeidsmarkttekort en afnemende inkomsten geconfronteerd. De groeiambitie van Weert versterkt dit. Het aantal inwoners neemt de komende jaren flink toe (4.650 woningen erbij tot 2040). Dat heeft impact, op de huizenmarkt, op de bereikbaarheid, maar ook op de maatschappelijke voorzieningen én op het samenleven in wijken en dorpen. **Hoe zorgen we ervoor dat ons sociale weefsel sterk blijft en dat iedereen kan (blijven) meedoen in de samenleving?** We willen 'groeien vanuit eigenheid', wat betekent dat voor het sociaal domein? De toenemende druk vraagt om richting en keuzes. Om in deze snel veranderende wereld met verschillende snelheden van groei en complexiteit aan transformaties te komen tot een toekomstbestendig en houdbaar sociaal domein is er behoefte aan een duidelijk handelingsperspectief. Een samenhangende kijk op welzijn, zorg, ondersteuning, leefbaarheid en naar elkaar omkijken, waarbij balans gevonden wordt tussen groei en welzijn en die richting geeft aan wat ons tot 2040 te doen staat.

Meer impact maken in het brede sociale domein

De term sociaal domein wordt vaak gebruikt voor de Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet. Maar ook onderwijs, cultuur, sport, gezondheid, de sociale basis, leefbaarheid en veiligheid vallen eronder. Op dit moment werken we vooral taakgericht (beleidsadviseur sport, onderwijs, jeugd, enzovoort). Bij het opstellen van de sociale ontwikkelstrategie stellen we vast welke thema's de komende jaren het meest urgent zijn – mede gelet op de groeiambitie - en hoe we samen met inwoners en partners aan deze thema's kunnen werken. We nemen het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027 als vertrekpunt en andere vastgestelde kaders, zoals de strategische visie en de omgevingsvisie.

Projectresultaat

De sociale ontwikkelstrategie wordt opgesteld langs 3 sporen:

1. Opstellen van de sociale staat van Weert tegen de achtergrond van een aantal trendmatige ontwikkelingen. Vooral om een feitelijk beeld te schetsen van hoe het staat met de realisatie van de strategische waarden en de beoogde maatschappelijke effecten, die relevant zijn voor het sociale domein in het bijzonder. Daarbij ook een doorkijk naar de groeiambitie: wat is de impact van de groeiambitie op het sociale weefsel?
2. Beleidsanalyse: wat is de positie van de gemeente in het sociaal domein? Voor welke vraagstukken sta je als gemeente aan de lat? Wat kun je doen? Wat is de eigen beleidsruimte en in hoeverre ben je doorgeefluik van het beleid van andere overheden, het rijk in het bijzonder? In hoeverre wordt de effectiviteit van je beleid bevorderd c.q. verminderd door externe factoren? Welk beleid voer je op dit moment? Met wie? Welke afspraken zijn gemaakt? Wat zijn de resultaten?
3. Confrontatie van de uitkomsten ad 1 en 2 met elkaar gegeven de geformuleerde strategische doelen en beoogde maatschappelijke effecten. Daarbij stellen we onszelf de volgende vragen: hebben we voldoende focus, welke uitdagingen liggen er, wat zijn primaire thema's? Hoe verbinden we deze met het ruimtelijk domein (met name op thema's voorzieningen, gezonde leefomgeving, iedereen doet mee: wat is de sociale

ruimteclaim voor de ruimtelijke ontwikkelstrategie)? Hoe werkt de groeiambitie door in het sociaal domein? Hoe stellen we prioriteiten? Welke rol hebben we als gemeente bij bepaalde thema's?

Zie verder de bijlage *Nadere uitwerking plan van aanpak Sociale Ontwikkelstrategie*.

Maatschappelijk Effect

Zicht en sturing hebben op het brede sociale domein. Het sociaal domein draagt rechtstreeks bij aan de volgende maatschappelijke effecten van de strategische visie:

- Inwoners wonen passend bij hun behoefte (1)
- Weert heeft een aantrekkelijk woon- en leefklimaat (2)
- Inwoners voelen zich positief gezond (4)
- Inwoners kijken naar elkaar om (5)
- Weert vervult een centrumfunctie voor de omgeving (8)
- Weert is een betrouwbare, toegankelijke, integere en professionele gemeente (9)

Doel

Met de sociale ontwikkelstrategie willen we bereiken dat er op basis van bestaande informatie inzicht ontstaat op de samenhang in het sociaal domein en op de verbindingen met het ruimtelijke domein. De sociale ontwikkelstrategie maakt de gemeentelijke doelen voor het sociaal domein concreet, brengt de uitdagingen voor de toekomst in beeld, geeft inzicht in de sociale ruimteclaim en geeft een (integraal) handelingsperspectief voor de komende jaren.

Capaciteit

Deze opdracht vereist met name capaciteit van de strategisch adviseur OCSW, de beleidsadviseurs van OCSW en WIZ en het MT OCSW, aangevuld met het hoofd WIZ. Voor de raakvlakken met de ROS maken de strategisch adviseurs Ruimte, OCSW en de concernstrategie een gezamenlijke analyse.

De capaciteit wordt opgevangen binnen de reguliere formatie.

Voor het ontsluiten en visualiseren van data is inzet van het Data Impact Team van de afdeling Informatie gewenst.

Voor het in beeld brengen van de sociale staat van Weert wordt externe ondersteuning ingezet.

Planning en fasering

In onderstaande planning zijn de werkzaamheden in de tijd uitgezet.

Februari	Vaststellen informatiebehoefte. Wat is al beschikbaar bij de gemeente? Waar, bij wie? Opstellen participatieplan (factor C analyse)
Maart-mei	Data verzamelen + beleidsanalyse + trends en ontwikkelingen 14 april: heidag college: tussenstand toelichten 23 april: 1 ^e Informatiebijeenkomst raad: proces toelichten, ruimte voor input en vragen
Mei	Verslag van eerste bevindingen op basis van inzicht in data
Juni	Bespreken intern: herkenbaarheid, bruikbaarheid, aanvullingen Validatie sociale ruimteclaim Relatie brede welvaart
Juli-aug	Concept-sociale staat van Weert en analyse
Sept-okt	Intern én extern toetsen, vertalen naar handelingsperspectief 2 september: themabijeenkomst college 1 okt: 2 ^e Informatiebijeenkomst raad: concept presenteren, ruimte voor input en vragen
November	Afronden rapportage

Financiën

Voor het uitvoeren van deze opdracht is een budget nodig van maximaal € 10.000,- (ten laste van het budget borging strategische visie) ten behoeve van aanvullend onderzoek en/of inkoop van data en/of visualisatie. Kosten die voortvloeien uit het uitvoeren van de sociale ontwikkelstrategie vallen buiten de scope van deze opdracht.

Organisatie

Bestuurlijk overleg: 1x per kwartaal; Michèle Ferrière, Martijn van den Heuvel, Hans Fuchs, Daniël Timmermans, Trudy Janssen, Nancy Peeters-Ras

Coördinerend wethouder: Michèle Ferrière

Ambtelijk Opdrachtgever: Trudy Janssen

Ambtelijk opdrachtgeversoverleg: 1x per 2 maanden: Daniël Timmermans, Trudy Janssen, Nancy Peeters-Ras, Saskia Doek en John Dagevos (extern adviseur)

Teamleiders OCSW en WIZ: 2x per jaar informatiesessie (maart, oktober)

Projectgroep: Inzet: 1x per maand 2 uur + 1 uur voorbereiding. Mee- en tegendenken, ambassadeursrol interne organisatie.

Projectleider: Saskia Doek, verantwoordelijk voor het proces en het opleveren van het eindproduct. Leden: Roel van der Heijde, Tamara Leijc, Evy Reinders, Frank van Beeck, Merel Ghijsen, Ken Diederling, Esther Maes, Roy Thijssen en John Dagevos (extern adviseur).

'Toeleveranciers' (meedenken): Inschatting inzet: 8 uur per persoon (over de hele periode). Diverse beleidsadviseurs van OCSW en R&C, concernstrategie en concerncontrole leveren input via groepssessies en individuele gesprekken: meedenken over data en over integraliteit, informatie aanleveren, meelezen/meepraten eindproduct.

Data-ontsluiting en -visualisatie: Onderdeel van het opstellen van de sociale ontwikkelstrategie is het verzamelen van relevante data. Op dit moment is onbekend welke data al verzameld wordt door de diverse collega's en of dit een compleet beeld geeft. Mogelijk moet data worden aangekocht. Ook voor de ontsluiting van data en/of de visualisatie van data is mogelijk budget nodig. Op dit moment is nog niet in te schatten in hoeverre team SIS in deze behoeften kan voorzien.

Participatie

De sociale ontwikkelstrategie zal worden getoetst bij een (beperkt) aantal partners (selectie op basis van een factor C analyse), waaronder de Participatieraad Sociaal Domein Weert (maart-oktober).

In samenwerking met het Stadslab wordt gezocht naar een goede werkvorm om ook het perspectief van jongeren mee te nemen in de sociale ontwikkelstrategie.

Opdrachtgever

Coördinerend wethouder: Michèle Ferrière

Ambtelijk Opdrachtgever: Trudy Janssen (Afdelingshoofd OCSW)

Besluit College B&W d.d. 25-2-2025:

Bijlage: Nadere uitwerking van het Plan van aanpak Sociale ontwikkelstrategie Weert

Nadere uitwerking Plan van aanpak Sociale ontwikkelstrategie Weert

Inleiding

In het traject naar het komen tot een ontwikkelstrategie voor het sociale domein vormt de strategische visie van Weert en de daarin onderscheiden vijf strategische waarden het vertrekpunt.

- 1. Goed wonen voor elke doelgroep
- 2. Iedereen doet mee
- 3. Natuurlijke en landschappelijke kwaliteit behouden en versterken
- 4. Duurzaam en innovatief ondernemen en leven
- 5. Goed ontsloten en verbonden met de regio

Deze strategische waarden zijn op hun beurt verder verbijzonderd in negen maatschappelijke effecten waarvan er één vooral betrekking heeft op de gemeente als organisatie en haar rolname. Daarnaast is er een regionaal meerjaren beleidsplan sociaal domein dat op hoofdlijnen richting geeft.

Strategische waarden, maatschappelijke effecten en de ontwikkelde programma's en de daaraan gekoppelde doelen hangen onderling sterk samen. Dat geldt in het bijzonder voor de onderwerpen die tot het sociaal domein gerekend kunnen worden.

Om te komen tot een sociale ontwikkelstrategie zijn er verschillende sporen te onderscheiden:

- I. Opstellen van de sociale staat van Weert tegen de achtergrond van een aantal trendmatige ontwikkelingen. Vooral om een feitelijk beeld te schetsen van hoe het staat met de realisatie van de strategische waarden en de beoogde maatschappelijke effecten, die relevant zijn voor het sociale domein in het bijzonder.
- II. Beleidsanalyse: wat is de positie van de gemeente in het sociaal domein? Voor welke vraagstukken sta je als gemeente aan de lat? Wat kun je doen? Wat is de eigen beleidsruimte en in hoeverre ben je doorgeefluik van het beleid van andere overheden, het rijk in het bijzonder? In hoeverre wordt de effectiviteit van je beleid bevorderd c.q. verminderd door externe factoren? Welk beleid voer je op dit moment? Met wie? Welke afspraken zijn gemaakt? Wat zijn de resultaten?
- III. Confrontatie van de uitkomsten ad I en II met elkaar gegeven de geformuleerde strategische doelen en beoogde maatschappelijke effecten.

Ad I Opstellen van de Sociale Staat van Weert

Uitgangspunten

1. Een zo feitelijk en compleet mogelijk beeld voor Weert als totaal en daar waar mogelijk ruimtelijk verdeeld naar de wijken en buurten en naar bevolkingsgroepen. Bij indeling naar wijken en buurten aansluiting zoeken enerzijds bij hoe een en ander statistisch wordt ingedeeld (Weert kent 16 statistische wijken), maar anderzijds ook kijken naar aansluiten bij de gebiedsindeling van de Omgevingsvisie.
2. Ontwikkeling in de tijd inzichtelijk maken zodat structurele verschuivingen zichtbaar worden.
3. Herhaalbaar, zodat wat verzameld wordt de basis vormt voor een (door) te ontwikkelen dashboard.
4. Onderscheid tussen toestand (de Staat sec) en de inzet van gemeentelijk beleid (bijv. via Wmo etc.)
5. In overleg bekijken of vergelijking met andere gemeenten zinvol is (bijvoorbeeld met de andere gemeenten in Midden-Limburg).
6. Naast openbare statistische bronnen zoveel mogelijk eigen data gebruiken zodat eigenaarschap ontstaat en de herkenbaarheid van de info maximaal is. Daarbij wel de kanttekening dat de info betrouwbaar moet zijn.

Stappen

1. Vaststellen informatiebehoefte. Theoretisch. Gebruikmakend van conceptuele modellen, bestaande aanpakken (sociaal kapitaal, sociale veerkracht, Sociale Staat van..)¹ (zie verder hieronder bij Nadere uitwerking Ad 1, stap 1 Informatiebehoefte, pagina 4)
2. Wat is al beschikbaar bij de gemeente? Waar, bij wie?
3. Wat moet nog verzameld worden? Maken we hiervoor gebruik van bestaande datasets (Atlas van Gemeenten, Duurzaamheidsbenchmark PON-Telos, Waarstaatjegemeente.nl)? Zo ja, welke data moeten aanvullend nog verzameld worden?
4. Dataverzameling:
 - a. Ophalen c.q. ontsluiten wat intern beschikbaar is;
 - b. Aanschaf externe database (indien nodig);

¹ Sociaal kapitaal als onderdeel van de duurzaamheidsbenchmark van PON-Telos. Sociale Veerkracht als model van PON-Telos. Sociale Staat van (bijv.) Almere. Ontwikkeld door Verwey-Jonker, Movisie en Platform 31.

- c. Ophalen wat aanvullend nog nodig is. Op het moment dat helder is wat er nog nodig is kunnen we kijken of we dit additioneel doen. Dit kan zowel kwantitatief (survey) als kwalitatief (interviews met stakeholders).
5. Analyse + beschrijving eerste bevindingen.
6. Trendanalyse: wat komt er op Weert af? Wat betekent dit? (o.a. groeiambitie)
7. Intern gesprek over de eerste bevindingen met:
 - a. Collega's;
 - b. Wethouder(s), college.

Vragen daarbij: herkent men het geschetste beeld? Mist men iets? Met wie moeten we buiten gemeentehuis spreken ter validatie van de bevindingen <via Factor C-analyse>.
8. Eerste informatieve gesprek met Raad. Over proces, eerste bevindingen.
9. Schrijven Concept sociale staat.
10. Externe consultatie via gesprekken met relevante stakeholders: individueel, ronde tafelgesprek. Inzet validatie bevindingen, verdieping, actieagenda, rolneming.
11. Verwerken in definitieve Sociale Staat van Weert.

Ad II Beleidsanalyse

Doel van de beleidsanalyse is scherper in beeld te brengen wat de rol van de gemeente is in het sociale domein, wat onze eigen beleidsruimte is, wat we zelf doet, wat anderen doen voor de gemeente via inkoop etc.

Antwoord op bovenstaande vragen kunnen we krijgen door onszelf de vraag te stellen of de gemeente in staat is de indicatoren die we gebruiken in de Sociale Staat van Weert te beïnvloeden.

Het voorbeeld van de gemeente Deurne laat zien hoe een dergelijke analyse er uit ziet. Voor Deurne is de 3P duurzaamheidsbenchmark van PON-Telos gebruikt om de staat van Deurne te maken. Naast het sociale kapitaal is dus ook naar het ecologische en economische kapitaal gekeken. Vervolgens is voor alle indicatoren die gebruikt zijn de vraag gesteld:

- a. Voert de gemeente beleid ten aanzien van dit onderwerp?
- b. Zo ja, wat voor soort beleid?
- c. Is dit eigen beleid of van een andere overheid?
- d. Werkt het beleid direct of indirect door in de indicatorscore?
- e. Nadere toelichting. Inhoudelijk maar ook of de gemeente bijvoorbeeld gebruik maakt van inkoop/subsidiering en zo ja van wie.
- f. Zijn er autonome invloeden van buitenaf die de effectiviteit van het ingezette beleid/instrumentarium in positieve of negatieve zin beïnvloeden?
- g. Een en ander mondt uiteindelijk uit in een kwalitatieve beoordeling van de mate waarin de gemeente de indicatorscore kan beïnvloeden.

De analyse helpt om op systematische wijze de (on)mogelijkheden van de gemeente in kaart te brengen. De analyse zou nog verbreed kunnen worden, zeker in het kader van het sociale domein van belang, door tevens te vragen naar de partners die een rol spelen bij de uitvoering van het beleid, de (prestatie)afspraken die daarmee zijn gemaakt, de wijze van terugkoppeling van de behaalde resultaten. De beleidsanalyse kan ook helpen om tot een zekere vorm van verwachtingenmanagement te komen, zeker in relatie tot de Raad.

Van belang voor de sociale ontwikkelstrategie van Weert is om hier ook de impact van de groeiambitie mee te nemen: hoeveel nieuwe inwoners verwachten we? Welke inwoners zijn dat en wat betekent dat voor het sociaal domein?

Ad III: Confrontatieanalyse

Confrontatie van de uitkomsten spoor 1 en 2 met elkaar, gegeven de beoogde maatschappelijke effecten en gestelde doelen. Daarbij stellen we onszelf de volgende vragen: hebben we voldoende focus, welke uitdagingen liggen er, wat zijn primaire thema's? Hoe verbinden we deze met het ruimtelijk domein (m.n. op thema's voorzieningen, gezonde leefomgeving, iedereen doet mee: wat is de sociale ruimteclaim?). Hoe werkt de groeiambitie door in het sociaal domein? Hoe stellen we prioriteiten? Welke rol hebben we als gemeente bij bepaalde thema's? Met wie werken we samen en hoe?

Nadere uitwerking van Ad I, stap 1: De informatiebehoefte

Voor het vaststellen welke informatie verzameld zou moeten worden in het kader van de op te stellen Sociale Staat van Weert is naar een aantal aanpakken gekeken, zonder de pretentie te hebben volledig te zijn:

- a. de sociaal kapitaalbenadering die onderdeel uitmaakt van de duurzaamheidsbenchmark van PON-Telos.
- b. het sociale verkrachtmodel dat PON-Telos voor de provincie Noord Brabant heeft ontwikkeld.
- c. De Sociale Staat van Almere. Grip op sociale opgaven. Opgesteld (2023) door het Verwey Jonker Instituut, Movisie en Platform 31 <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/de-sociale-staat-van-almere/>.
- d. Gemeente Utrecht, Utrecht in cijfers: <https://utrecht.incijfers.nl/>.
- e. Waarstaatjegemeente.nl, specifiek het gemeentelijk sociaal domein <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gemeentelijke-monitor-sociaal-domein>.

De PON-Telos aanpakken vertrekken vanuit specifieke conceptuele modellen, waarbij het sociale kapitaalmodel het meest omvattend is. Het 3P model vormt ook de basis van de atlas van Cranendonck (<https://www.cranendonck.nl/kompas-voor-cranendonck>), aangevuld met een reeks van data over demografische ontwikkelingen, verhuisbewegingen (binnen de gemeente en tussen Cranendonck en andere gemeenten), woningvoorraad, (sectorale) werkgelegenheid en onderwijs. De Sociale Staat van Almere is opgesteld tegen de achtergrond van het feit dat Almere niet alleen de snelst groeiende stad van Nederland is, maar ook geacht wordt in de komende 20 jaar sterk door te groeien. De gemeente Almere wilde daarom een antwoord op de vraag wat de uitdagingen zijn van de stad en of dit beeld gedeeld wordt door de partners in de stad. Utrecht in cijfers is ontwikkeld door de eigen afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Utrecht gebruikmakend van de SWING software van ABF. Utrecht timmert als het gaat om databeschikbaarheid behoorlijk aan de weg. De wijze waarop Utrecht een en ander heeft ingericht en ontwikkeld kan als voorbeeld dienen. Het dashboard voor het sociale domein op Waarstaatjegemeente.nl is ontwikkeld voor de VNG door ABF en geeft vooral inzicht in de mate waarin op gemeenteniveau gebruikgemaakt wordt van voorzieningen in het kader van de WMO, Jeugdwet, Participatiewet en de mate waarin er sprake is van stapeling van voorzieningen. WSJG is vooral interessant als (aanvullende) bron om het gebruik van allerlei voorzieningen in kaart te brengen. Daarnaast bevat WSJG ook veel statistische data.

Het sociale kapitaalmodel van PON-Telos (voor Cranendonck) en de sociale staat van Almere vertellen beiden een min of meer samenhangend verhaal. In het geval van PON-Telos vanuit een expliciet geformuleerd conceptueel kader, met onderliggende systematiek van thema's (voorraden in Telos termen), doelen, daaraan gekoppelde indicatoren die iets vertellen over de mate van

doelbereik en normen (die iets vertellen over de tevredenheid met de mate van doelbereik). In het geval van de sociale staat van Almere is de benadering wat implicieter. Maar per saldo komen min of meer de zelfde onderwerpen aan bod, en worden vergelijkbare indicatoren gebruikt (in de Sociale Staat van Almere wel iets minder).

Het Sociale Kapitaalmodel bevat de volgende onderwerpen, die aansluiten bij de strategische doelen en beoogde maatschappelijke effecten uit de strategische visie van Weert. In onderstaande tabel worden de verschillende thema's genoemd en de indicatoren die gebruikt worden om de mate van doelbereik te laten zien.

<i>Thema (vooraad)</i>	<i>Indicatoren</i>	<i>Opmerkingen/aanvullingen</i>
<i>Maatschappelijke participatie</i>	Actief in vereniging Eenzaamheid Sociale cohesie Sociale contacten Vertrouwen in medemens Vrijwilligers	Gebruik voorzieningen + stapeling wie maakt gebruik ruimtelijke spreiding
<i>Economische participatie</i>	Arme huishoudens Bijstand Vermogen huishoudens Besteedbaar inkomen Bewindvoering Langdurige schulden Moeite met rondkomen	
<i>Politieke participatie</i>	Opkomst Europese verkiezingen Opkomst gemeenteraadsverkiezingen Opkomst landelijke verkiezingen Politiek actief Politiek vertrouwen Opkomst provinciale verkiezingen	
<i>Gezonde leefstijl</i>	Alcoholgebruik Beweegvriendelijke omgeving Drugsgebruik Ernstig overgewicht Onvoldoende bewegen Roken Stress Medicijngebruik	
<i>Gezondheidszorg</i>	Chronisch zieken Beoordeling van eigen gezondheid GGZ zorgkosten Afstand huisartsenpraktijk Kwaliteit ziekenhuis Levensverwachting Afstand ziekenhuis	

	Zorgkosten	
Kunst en cultuur	Cultuurlandschap Festivals Gemeentemonumenten Afstand musea Afstand podiumkunsten Rijksmonumenten Beschermd stads- en dorpsgezichten	
Onderwijs	Afstand basisschool Onvertraagd naar diploma Opleidingsniveau bevolking Voortijdig schoolverlaters Afstand voortgezet onderwijs Afstand MBO Tevredenheid basisschool Tevredenheid voortgezet onderwijs	Laaggeletterdheid Schooladviezen Leerlingprognoses basisscholen
Veiligheid	Gewelddelicten Jeugdcriminaliteit Kindermishandeling Onveiligheidsgevoel Seksueel geweld Vandalisme Verkeersonveiligheid Vermogensdelicten	
Wonen	Betaalbare koopwoningen Leegstand woningen Transactiesnelheid Tevredenheid woning Woningtekort	Ontwikkeling in de tijd als functie van nieuwbouw en overige toevoegingen – sloop – overige onttrekkingen
Woonomgeving	Afstand levensmiddelen Geluidhinder burens Geluidhinder weg Tevredenheid winkels Tevredenheid woonomgeving	

Naast deze gegevens zijn de demografische ontwikkelingen relevant:

- Historische ontwikkeling bevolking (geboorte -/- sterfte) + migratie (immigratie -/- emigratie)
- Leeftijdsopbouw (ontgroening vs. vergrijzing).
- Huishoudenssamenstelling.
- Opleidingsniveau (beroeps)bevolking.
- Verhuisbewegingen: (Binnen Weert tussen wijken en buurten/Tussen Weert en andere gemeenten.)

Op basis van gesprekken met de verschillende beleidsadviseurs kunnen de thema's en indicatoren nog worden aangevuld.